

بولتن کارگری

گروه کار کارگری سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت)

شماره 4، 15 نوامبر 2013

زمزمه انجماد سطح دستمزد در سال ۹۳

در شرایطی که تورم نقطه به نقطه بنا بر گزارشهای رسمی مرز ۴۰ درصد را رد کرده است و کارگران همچنان در انتظار عملی شدن وعده افزایش دستمزد رئیس جمهور به سر می‌برند، اخبار و گزارشهای تأیید نشده از طرف مسئولان حکایت از آن دارند که دولت نه تنها خیال افزایش دستمزدها در سال جاری را که وعده داده بود ندارد، بلکه در فکر منجمد کردن سطح کنونی دستمزدها در سال آینده است.

گرچه هنوز مسئولان دولتی در این ارتباط لب به سخن نگشوده‌اند و هنوز صحت و سقم موضوع مشخص نیست، اما انتشار گزارشی اخیر در سایت آفتاب، که یک سایت متمایل به دولت است، این ظن را که چنین تصمیمی از طرف دولت در حال زمینه سازی است و مسئولان تشکلهای فرمایشی دولتی نیز در جریان قرار گرفته‌اند و برای پیشبرد آن توجیه شده‌اند را قوت بخشیده است و مایه نگرانی گردیده است.

سایت آفتاب با استناد به گزارشی که در تاریخ ۱۹ آبان ۱۳۹۲، با عنوان "۳ پیش شرط توقف افزایش مزد ۹۳/ جزئیات افزایش ۸ برابری دستمزد" توسط خبرگزاری مهر منتشر شده، با اشاره به این که "در ۱۳ سال گذشته، دستمزد کارگران ۸ برابر افزایش یافته ولی کارگران همچنان از دستمزدهای ناراضی‌اند"، افزایش دستمزد کارگران را تلویحاً بیفایده دانسته و بجای آن از قول اولیا علی بیگی، یکی از مسئولین اصلی تشکل دولتی خانه کارگر، نوشته است: "رئیس هیئت مدیره کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور اظهار داشت: دستمزد کارگران یک موضوع اساسی در اقتصاد کشور و همچنین زندگی کارگران است. ما به دنبال افزایش دستمزد نیستیم، ولی اگر دولت بتواند برخی مسائل اساسی را در این باره حل کند." بنا بر همین گزارش، اولیا علی بیگی پس از اعلام تشکیل کمیته‌های استانی بررسی

وضعیت معیشت خانوار کارگری برای تدوین سناریوهای دستمزدی سال آینده توسط کانون عالی شوراهای وابسته به دولت گفته است: "اگر دولت بتواند به صورت واقعی تورم افسارگسیخته را مهار کند و اجازه افزایش نرخ تورم را ندهد، دیگر نیازی نیست هر ساله برای جبران افت قدرت خرید کارگران بر سر افزایش دستمزدها چانه زنی کرد." رئیس کانون عالی شوراهای اسلامی کار وابسته به دولت، در بخش دیگری از اظهاراتش برای توجیه عدم افزایش دستمزدها، تا تحریف ماده ۴۱ قانون کار نیز پیش رفته و آن را مانع عدم افزایش دستمزد سالانه کارگران ندانسته است. اظهارات مندرج در این گزارش این برداشت را ایجاد می کنند که انتشار آن با هدف زمینه چینی برای توجیه عدم اجرای وعده افزایش دستمزدها توسط دولت و منجمد کردن سطح دستمزدهای کنونی برای سال آینده باشد. قبل از این نیز وعده افزایش حق مسکن که به دنبال شکایت کارگران از مصوبه میزان افزایش دستمزد سال جاری توسط شورای عالی کار داده شده بود، پس از ماه ها کشمکش، عملاً بی نتیجه ماند و حتی پیشنهاد افزایش ۱۰ هزار تومان در ماه (معادل یک شانه تخم مرغ) نیز با مخالفت جدی مواجه شد. علاوه بر این طبق اخبار موجود، دولت شروع به کاهش سطح حقوق بازنشستگی کرده و حقوق تازه بازنشستگان را بین ۲۰ تا ۲۵ درصد کمتر از گذشته تعیین می کند. متأسفانه در ایران رسم است که سیاستمداران و مسئولین به هنگام نیاز به رأی مردم به آسانی وعده بدهند و هنگامی که به مرادشان رسیدند، وعده هایشان به مردم را زیر پا نهند و حتی خلاف آن عمل کنند. احمدی نژاد با وعده آوردن پول نفت بر سر سفره مردم به قدرت رسید ولی پس از به قدرت رسیدن سفره اکثریت مردم را خالی تر از پیش کرد و رفت. روحانی منتقد احمدی نژاد، با وعده افزایش دستمزد آمد، اما پس از پیروزی نه تنها دستمزدها را زیاد نکرد، بلکه همان مقدار ناچیز افزایش سالانه هر ساله را نیز معلوم نیست بپذیرد. گویا انتشار گزارشها و آمارها و ارقام وحشتناک راجع به وضعیت اقتصادی کشور پس از روی کار آمدن دولت روحانی توسط وزرا و مسئولین دولتی نیز، بخشاً نوعی زمینه چینی برای عدم افزایش دستمزد کارگران، کاهش حقوق بازنشستگی و تقلیل سهم ناچیز کارگران و مزد بگیران از درآمدهای کشور باشد. این گونه برخوردها با حقوق کارگران دیگر در ایران خیلی ناآشنا نیستند. دیروز به بهانه‌ای و امروز به بهانه دیگری و البته به یاری رسانه‌های طرفدار دولت و کار فرمایان و تشکلهای سرسپرده ای مانند کانون شوراهای وابسته به حکومت توجیه شده و می شوند و فردا نیز به بهانه‌های دیگر توجیه خواهند شد، تا آنها را اجرا نکنند. این گونه برخوردها مختص ایران نیست. احزاب سرمایه داری و سازمانهای کارفرمایی در همه کشورها وقتی به قدرت می رسند، حتی در پر رونق ترین اقتصادها هم سعی می کنند دستمزدها را تا می توانند پائین نگاه دارند و مزایا و حقوق مکتسبه کارگران را تقلیل دهند. آنچه که حیطه عمل این احزاب را محدود و یا فراخ می کند، وجود اتحادیه ها و احزاب کارگری نیرومند، قوانین و دموکراسی است. کارگران ایران اگر بخواهند از این دور تسلسل خلاصی یابند و حقوق و معیشت و امنیت شغلی و اجتماعی شان بازی دست دولتهای سرمایه داری و کارفرمایی نگردد، جز سازمانیابی، اتحاد، همبستگی و مبارزه پیگیرانه در راه مطالبات شان، و آموختن از تجربیات کارگران سایر کشورها راه دیگری در پیش ندارند. مبارزه برای افزایش سطح دستمزد، زمانی می تواند موثر واقع شود که با امر سازمانیابی، همبستگی و اتحاد پیوند بخورد. دولت روحانی با همه تفاوتهایی که با دولت پیشین دارد، ولی در هر حال یک دولت راستگرا و بقولی "راست مدرن" است. بنابراین از چنین دولتی کارگران نباید توقع همراهی با خودشان را داشته باشند. با این وجود و در عین وقوف به این مسئله باید همچنان از رئیس دولت و وزیر کارش خواست و به آنها فشار آورد تا به وعده های انتخاباتیشان عمل کنند. کامیابی های برخی از اعتصابات کارگری اخیر، مانند تجربه کارگران مبارز و حق طلب ذوب آهن زاگرس، نشان می دهد که حتی در دشوارترین شرایط مبارزه و تلاش ثمر خواهد داشت و می تواند راهگشا باشد.

صادق کار

از تجارب دیگران

ظهور جنبش نوین کارگری در اردن

(بخش 2)

فیدا عادل

برگرفته از "تحقیقات خاورمیانه ای" (MER)، شماره 264، پانیز 2012

اعتلا

در ژوئیه سال 2009 کارگران بندر در "شرکت توسعه عقبه"، که در سال 2004 به عنوان جزئی از منطقه اقتصادی ویژه تأسیس شده است، در اعتراض به اخراجها و مقررات مربوط به جبران حق مسکن کارگران دست به تحصن زدند.

این اخراجها و مقررات گفته شده با فروش بخشی از بندر به یک شرکت اماراتی مربوط می شد. در این تحصن 3 تا 4 هزار نفر شرکت کردند. طبق گزارش دیده بان حقوق بشر و مرکز ملی حقوق بشر اردن، ژاندارمها (که در اردن به آنها درک گفته می شود) دخالت کرده و دست به ضرب و شتم کارگران زدند. در نتیجه یک کارگر به سختی زخمی شد. ژاندارمها 65 نفر را هم دستگیر کردند. رهبران این اعتراض با انتقال به محلی دیگر و کاستن از حقوق آنان، مجازات شدند. فدراسیون سراسری اتحادیه های کارگری، که وابسته به دولت است، در ابتدای کار نمایندگی کارگران را به عهده داشتند. اما نمایندگان کارگران به دلیل قصد این اتحادیه به سازش با مدیریت، سرانجام میانجیگری آن را کردند. متعاقباً کارگران بندر تضمین رسمی گرفتند دایر بر این که می توانند اتحادیه خودشان را تأسیس کنند و از آن پس یک کمیته مؤسس نیز به این منظور ایجاد کرده اند.

در سال 2009 یک اعتصاب بزرگ دیگر هم در میان کارگران شرکت فسفات اردن رخ داد. این شرکت که قبلاً دولتی بود، در سال 2006 به بخش خصوصی فروخته شد. گرچه کارگران فسفات در ابتدای کار نمایندگی انتصابی اتحادیه سراسری معدنکاران و فلزکاران را پذیرفت، اما به مرور نارضایتی بیشتر

و بیشتری را از کیفیت کار آن ابراز داشتند و سرانجام در اواخر سال 2011 اتحادیه مستقل خود را تأسیس کردند. در فوریه 2012 کارگران با هدایت این اتحادیه جدید دست به اعتصاب دیگری زدند. این اعتصاب موفق شد تمام عملیات شرکت را متوقف کند. مدیریت شرکت ناگزیر شد با اتحادیه جدید وارد مذاکره شود. البته این اتحادیه سراسری معدنکاران و فلزکاران بود که توافقنامه را امضا کرد، زیرا اتحادیه جدید فاقد عنوان رسمی بود.

حدود 75 درصد کارگرانی که در سال 2010 دست به اعتراض زدند، کارگران بخش خصوصی بودند. معترضان در بخش عمومی، اگرچه به لحاظ شمار کمتر بودند، اما آنها نیز راه را برای اقدامات اعتلای کارگری در سال بعد و مطالبه حق تشکل گشودند. برای نمونه، معلمان مدارس کمیته ای برای احیای انجمن حرفه ای معلمان ایجاد کردند. اعضای این کمیته توانستند در سال 2010 دوازده اعتصاب را، با مطالباتی چون افزایش حقوق و حق ایجاد اتحادیه مستقل، سازمان دهند. معلمان همچنین در اعتراضات سیاسی اوائل سال 2011 حضور آشکار داشتند و در عین خواست برکناری نخست وزیر وقت اردن، سمیر الرفاعی، و دولت او، مطالبات شان را برای اتحادیه مستقل نیز طرح می کردند. اواسط سال 2011، آنان از نخست وزیر جدید اردن، معروف البخیت، تضمین گرفتند که دولت او لایحه قانونی مربوط به تشکیل اتحادیه معلمان را تدوین کند. با این حال بعداً در همان سال 2011 رهبران معلمان به این نتیجه رسیدند که دولت در کار دست به سر کردن آنها است. از این رو معلمان را به اعتصاب فراخواندند. معلمان به این فراخوان پاسخ مثبت دادند و در اوائل سال 2012 مدارس بسته شدند. نتیجه این اعتصاب استقرار یک اتحادیه مستقل معلمان و انتخاباتی برای تعیین مسئولان آن بود.

تا پیش از سال 2011، کارفرمایان، چه در بخش خصوصی و چه در بخش دولتی، حکومت و دستگاه های امنیتی آن غالباً پاسخ اعتراضات کارگری و خاصه سازمانگران اعتراضات را با زور، دستگیری، انتقال اجباری و اخراج می دادند. گاهی هم البته در صدد تطمیع رهبران کارگران بر می آمدند تا آنان را از اقدام باز دارند. در برخی موارد هم، برای تخفیف رودروئی ها، برخی از خواسته های کارگران را می پذیرفتند و یا قولهایی برای برآورده کردن آنها می دادند. اما از آغاز سال 2011 به بعد، تعداد قابل توجه اعتراضات کارگری در کنار اعتراضات سیاسی کوچک اما مداوم، مانع از سرکوب نارضایتی و مطالبات کارگران توسط حکومت شده است.

پلیس عربستان 3 کارگر مهاجر اتیوپیایی را در ریاض کشت

چهارشنبه، 13 نوامبر، اورونیوز

پلیس عربستان سعودی در جریان آخرین دور خشونت‌ها علیه کارگران خارجی 3 کارگر اتیوپیایی را به قتل رساند. برخورد میان پلیس و کارگران روز سه شنبه 12 نوامبر در منطقه فقیرنشین منفوحه، در حومه ریاض، در زمانی رخ داد که هزاران کارگر افریقائی، عمدتاً اتیوپیایی، در انتظار بودند تا اتبوسها بیایند و آنان را به مراکز دیپورت ببرند. سخنگوی وزارت امورخارجه اتیوپی، دینا موفی، با تأیید این خبر قتل شهروندان بیگناه را "غیرقابل توجیه" خواند و آن را محکوم کرد. او همچنین گفت که "دولت اتیوپی خواهان تحقیق در این کشتار شده است". وی افزود: "گروهی برای کمک به اتیوپیایی های آنجا، به عربستان اعزام شده است."

اجتماع کارگران خارجی در برابر اداره مهاجرت ریاض برای گرفتن

از هفته گذشته مقامات عربستان دست به کنترل سخت ویزای کارگران خارجی بدون جواز کار زده اند. آنها تاکنون چندین نفر کشته و بسیاری را بازداشت کرده اند.

روز یکشنبه گذشته تدریس ادهانوم (Tedros Adhanom)، وزیر امورخارجه اتیوپی، اقدام مقامات عربستان سعودی برای کنترل خشونت‌بار کارگران مهاجر را محکوم کرد.

ادهانوم، با اشاره به واقعه روز سه شنبه، اظهار داشت: "این اقدام غیرقابل پذیرش است. ما از مقامات عربستان می خواهیم دست این واقعه را جداً مورد تحقیق قرار دهند. ما ضمناً خوشحالیم از این که شهروندانمان را عودت می دهیم. آنان در آنجا سزاوار رفتاری محترمانه اند."

ریاض اعلام کرده که با کاستن از تعداد کارگران خارجی در عربستان، در صدد ایجاد شغل برای مردم عربستان است. شمار کل کارگران خارجی در عربستان 9 میلیون است. در این فاصله صدها هزار کارگر به خاطر شرایط خشنی که برای مهاجران ایجاد شده، عربستان را ترک کرده اند.

کارگران خارجی نمی توانند بدون اجازه "حامیانشان" تغییر شغل دهند یا عربستان را ترک کنند. منظور از حامی شرکتها یا اشخاص حقیقی سعودی ای اند که پول می گیرند و برای کارگران کار پیدا می کنند. بیشتر این حامیان پاسپورت کارگران را در مدتی که با آنان قرارداد دارند، از آنان می گیرند.

گروه های حقوق بشری مقامات عربستان سعودی را بابت شرایط کارگران مهاجر در این کشور مورد انتقاد قرار می دهند و آنان را فرامی خوانند این سیستم

"حامیگری" برای کارگران مهاجر را از میان بردارند.

کارگران جهاد نصر مشهد بدون قرار داد بدون حقوق

«جهاد نصر» که به عنوان یک مؤسسه عمومی غیر دولتی در زمینه اجرای پروژه‌های عمرانی در مشهد فعالیت دارد از دی ماه سال گذشته بمدت ۱۰ ماه پرداخت حقوق کارگران را به تاخیر انداخته است.

«سید محمد سعیدیان» یکی از کارگران شرکت جهاد نصر به ایلنا گفت: در موسسه جهاد نصر مشهد، این ۱۰۶ کارگر از مرداد ماه سال ۷۳ از جهاد کشاورزی مشهد در موسسه جهاد نصر مامور شده‌اند و در طول سال‌ها کار در جهاد نصر، قراردادی با کارفرما امضاء نکرده‌اند.

سعیدیان در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به تجمع روز گذشته (یکشنبه ۱۹ آبان ماه) کارگران در مقابل استانداری مشهد گفت: در این تجمع کارگران در انتقاد به خصوصی شدن موسسه جهاد نصر، تلاش کردند مشکلات صنفی خود را به گوش مسئولان برسانند.

این کارگر که به نمایندگی از سایر همکارانش سخن می‌گفت ادامه داد: این موسسه می‌تواند با فروش جزئی‌ترین اموال خود، معوقات حقوقی کارگران را پرداخت کند اما به نظر می‌رسد مدیران این موسسه قصد پرداخت حقوق کارگران را ندارند.

دخالت دولت در امور تشکل های کارگری

سالیان سال است که دولت ج.ا.ا با دخالت در امور تشکل های کارگری سم مهلک ناکارآمدی تشکل های کارگری را در تمام طول عمر خود بر طبقه کارگر ایران افشانده است

در همین رابطه فرهاد هدایتی دبیر اجرایی خانه کارگر استان خراسان شمالی با تایید رفتار مداخله جویانه مدیرکل کنونی تعاون، کار و رفاه اجتماعی این استان، به حیرت نگار ایلنا گفت: آخرین بار در تاریخ ۱۷ مهرماه کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار طبق قانون اعضای کارگری جدید هیات‌های تشخیص و حل اختلاف اداره کار را برای دریافت اعتبار نامه به اداره کار معرفی کرد

وی با بیان اینکه مسئولان اداره کار به این بهانه که چون در حال حاضر ظرفیت هیات‌های مورد نظر تکمیل است امکان استفاده از نمایندگان جدید وجود ندارد، از صدور اعتبار نامه خودداری کردند.

این فعال کارگری ادامه داد: خودداری اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان خراسان شمالی از صدور اعتبار نامه برای اعضای معرفی شده در حالی است که طبق قانون، کانون هم‌هنگی شوراهای اسلامی کار استان به عنوان تشکل حائز اکثریت می‌تواند هر زمان در خصوص معرفی و جابجایی نمایندگان کارگری حاضر در هیات‌های تشخیص و حل اختلاف تصمیم‌گیری کند.

وی یادآور شد: این اقدام اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی مصداق بارز دخالت دولت در امور صنفی کارگران تلقی می‌شود.

تخلف کارفرما در حادثه کشته شدن ۷ کارگر سد داریان

شامگاه (یکشنبه ۲۰ آبان‌ماه) یک خودرو وانت حامل کارگران سد «داریان» در مسیر روستای «هجیج» شهرستان پاوه استان کرمانشاه به روستای «ناو» از توابع سروآباد استان کردستان به داخل دره سقوط کرد و ۷ نفر از کارگران که در انتهای وانت دو کابین (در قسمت بار) نشسته بودند جان باختند و ۲ نفر از مصدومان این حادثه نیز برای درمان به بیمارستان پاوه اعزام شدند.

به نقل منابع رسمی استان: روز گذشته ۹ نفر از کارگران سد داریان در مسیر برگشت سوار یک دستگاه خودروی تویوتا لنکروز بودن که به دلیل بارندگی و لغزندگی جاده از ارتفاع ۱۰۰ متری به درون جاده سقوط می‌کنند.

«اولیا علی بیگی» رئیس کانون عالی شوراهای اسلامی کار با اعلام این مطلب به ایلنا گفت: طبق قانون کار در کارگاه‌هایی که در خارج از محیط‌های شهری واقع هستند، کارفرمایان موظف به تامین سرویس ایاب و ذهاب ایمن برای کارگران خود هستند.

وی افزود: چنانچه کارگران مصدوم و کشته شده سد داریان در زمان وقوع حادثه به جای سوار شدن در کابین سرنشینان خودروی تویوتا لنکروز در قسمت وانت بار این وسیله نقلیه نشسته باشند، تخلف کارفرما محرز است، زیرا وانت بار به هیچ وجه وسیله امنی برای حمل و نقل انسان‌ها محسوب نمی‌شود.